

Sustainability & ESG Update

Energiomställning

LÄS MER >

Miljö och klimat

LÄS MER >

Affärsjuridik och mänskliga rättigheter

LÄS MER >

Sustainable finance

LÄS MER >

Compliance och styrning

LÄS MER >

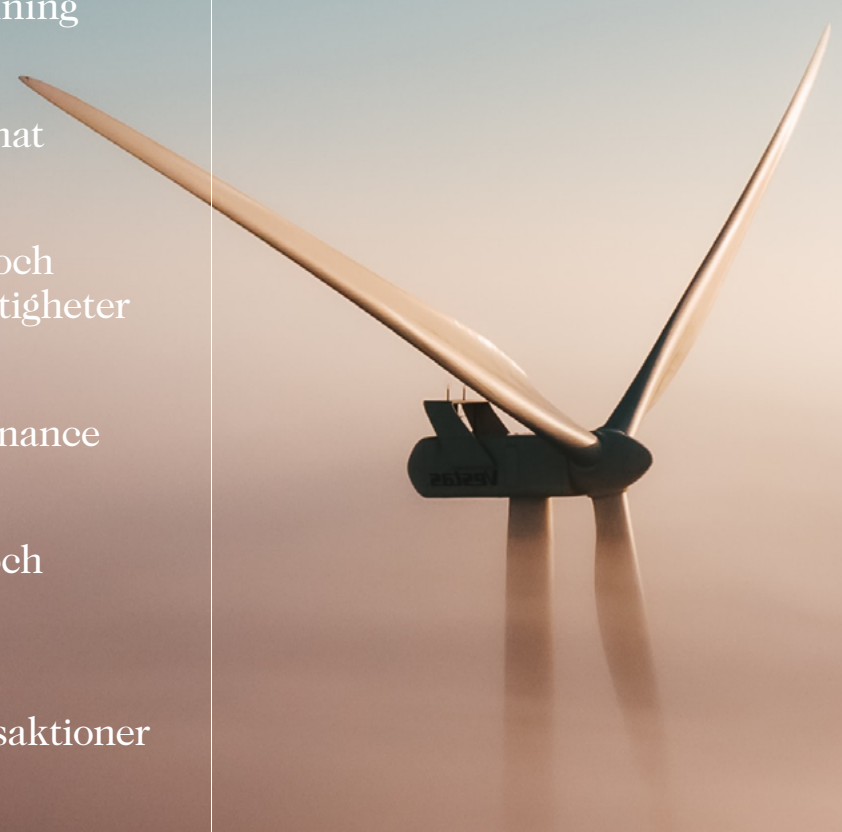
Hållbara transaktioner

LÄS MER >

Läs mer om vårt arbete inom Sustainability & ESG [här](#). Om du har några frågor eller vill veta mera kan du kontakta våra partners inom Sustainability & ESG [här](#), eller höra av dig till din vanliga MSA-kontakt.

MAJ 2024

Ett nyhetsbrev från Mannheimer Swartling. Nyhetsbrevet utges i informationssyfte och är inte att betrakta som juridisk rådgivning. Innehållet får citeras med angivande av källa.

”I vårt ESG-nyhetsbrev använder vi oss av den samlade expertisen hos våra experter inom hållbarhet och ESG för att beskriva uppdateringar och trender inom vart och ett av våra sammanlänkade fokusområden.”

Introduktion

Med nästan halva 2024 bakom oss är det nu möjligt att blicka tillbaka på årets första månader med lite perspektiv. Framstegen inom hållbarhetsrelaterad lagstiftning är långt ifrån linjära, vilket inte minst har visat sig i processen för att anta **CSDDD**. I slutet av 2023 trodde de flesta att direktivet skulle antas i en mer omfattande form än vad som blev slutresultatet. De politiska intriger som låg bakom den reducerade versionen visar hur svårt det är att förutse, planera och leverera på en handlingsplan för hållbart företagande. **CSDDD** är därtill enbart en bit i det ständigt växande lagstiftningspusslet.

INOM ESG-OMRÅDET FORTSÄTTER vi att se ett skifte där områden som tidigare dominerats av internationella instrument och frivilliga åtaganden nu börjar regleras av faktisk lagstiftning. Den här utvecklingen sätter press på bolag att anpassa och förnya sina arbetssätt inom primärt mänskliga rättigheter och klimatfrågan.

Med det viktiga valet till Europaparlamentet som närmar sig i början av juni kommer flödet av lagstiftning oundvikligen att avta något. Tillsammans med utnämningen av en ny kommission kommer vaktombytet att påverka både innehållet i och tidpunkten för EU:s gröna giv. Vi tror dock inte att det är klokt att se detta som ett tillfälle att ta en paus i arbetet med att identifiera hur nya lagar kommer påverka verksamheten (och hur ens

verksamhet påverkar människor och planeten) – men det är en chans att se skogen för alla träden. Den här typen av ”andningspaus” kan vara en chans att landa i dessa frågor och hitta det bästa sättet att organisera sig för att undvika stuprörsarbete. Tre enkla råd för perioden som kommer är att:

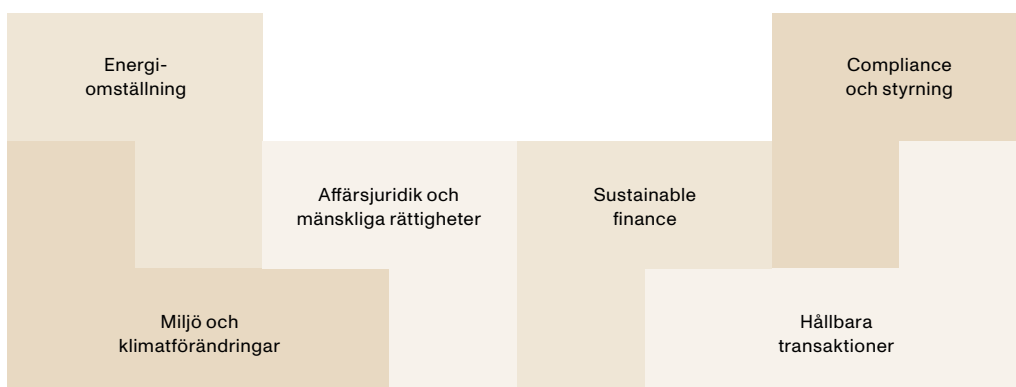
- Skapa en förståelse för vilka lagar som ert företag omfattas av och från när.
- Identifiera hur långt ni kommit och vad som återstår för att anpassa er till ny lagstiftning eller nya målsättningar och ambitioner.
- Försök att bygga lösningar som kan svara upp mot flera behov så att olika delar av organisationen kan dra nytta av dem. Där det går, försök att införliva förbättringar i befintliga verksamhetsprocesser.

Konceptet **ESG** (ett rörligt samlingsnamn för Miljö, Sociala faktorer och Bolagsstyrning) och dess innebörd för företag kommer dock inte utan kritik. Även om man anser att **ESG**-insatser bara ger en illusion av framsteg utan verklig påverkan, eller om man inte ens tycker att **ESG**-faktorer har någon plats i affärsverksamheten, är vetenskapen tydlig med att de faktiska problemen som driver fokus på hållbarhetsrelaterad rättslig utveckling är synliga och händer nu. Klimatförändringarna bryr sig som bekant inte om vilka bokstäver som används för att beskriva dem.

I vårt **ESG**-nyhetsbrev använder vi oss av den samlade expertisen hos våra experter inom hållbarhet och **ESG** för att beskriva uppdateringar och trender inom vart och ett av våra sammanlänkade fokusområden.

”Klimatförändringarna bryr sig som bekant inte om vilka bokstäver som används för att beskriva dem.”

JURIDISK RÅDGIVNING FÖR ATT BIDRA I OMSTÄLLNINGEN TILL EN HÅLLBAR FRAMTID

FÖRKORTNINGAR (MARKERADE I FET STIL DÅR DE FÖREKOMMER I AVSNITTEN)

CSDDD	Corporate Sustainability Due Diligence Directive (Direktivet om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet)
CSRD	Corporate Sustainability Reporting Directive (Direktivet om hållbarhetsrapportering)
ESG	Environmental, Social and Governance (Miljö, Sociala faktorer och Bolagsstyrning)
ESMA	European Securities and Markets Authority (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten)
ESRS	European Sustainability Reporting Standards (Europeiska standarder för hållbarhetsrapportering)
SFDR	Sustainable Finance Disclosure Regulation (Förordningen om hållbarhetsrelaterade upplysningar)
SFDR RTS	Sustainable Finance Disclosure Regulation, Regulatory Technical Standards (Delegerad förordning med tekniska standarder till Förordningen om hållbarhetsrelaterade upplysningar)

Energiomställning

Sverige är en global ledare för den gröna omställningen. Mer än hälften av landets energianvändning härstammar från förnyelsebara källor och mål för netto noll utsläpp av växthusgaser har antagits till år 2045. Tillgången till grön energi, olika statliga initiativ och inte minst teknikutvecklingen har katalyserat ett skifte i det svenska näringslivet och ökat engagemanget för miljö- och klimatfrågor inom alla sektorer.

INNOVATION SPELAR EN central roll i den gröna omställningen och svenska företag ligger i framkant vad gäller teknisk utveckling. Även den svenska basindustrin ställer om i snabb takt, dels genom olika former av energieffektivisering, dels genom implementering av nya tekniker som koldioxidinfångning eller produktion av e-metanol, alternativa drivmedel eller gödsel. Vi ser ständigt exempel på hur svenska företag på olika

sätt utnyttjar den senaste tekniken för att steg för steg revolutionera sina branscher mot en grönare framtid.

UTMANINGAR...

Även om den gröna omställningen är avgörande för att nå de högt uppställda klimatmålen, är projekten inte utan risker och utmaningar. Det kräver inte bara betydande investeringar i resurser, tid och engagemang, utan

även noggranna överväganden och strategisk planering för att navigera genom komplexiteten i övergången till en mer hållbar industri. De befintliga industriella processerna och teknikerna är väl beprövade under många års drift, och implementering av ny och mer oprövad teknik i existerande anläggningar är förenat med operationella risker, risk för kostnadsöverskridanden samt att tekniken inte fungerar som förväntat. En annan utmaning inkluderar balansgången som kan uppstå när klimatomställningen utmanas av andra viktiga, men potentiellt motstående, intressen som mänskliga rättigheter. En motsättning som fångas av det engelska begreppet *just transition* och som sätter ljuset på hur vi tillvaratar bland annat arbetstagares rättigheter och försörjning, påverkade samhällen och andra intressenter när ekonomier går över till hållbar produktion.

Den regulatoriska miljön är ett annat riskområde. Lagstiftningsinitiativen på nationell och internationell nivå avlöser varandra, och det finns för vissa branscher och i vissa avseenden omfattande osäkerheter vad avser skiftande politiska prioriteringar och världsläget i stort. För att kunna frigöra den fulla potentialen i en

förnybar och hållbar infrastrukturutveckling behövs en långsiktig helhetssyn som tar hänsyn till tekniska, regulatoriska, finansiella och sociala dimensioner av gröna omställningsprojekt samt ett väl fungerande samarbete mellan näringslivet och regeringen.

...OCH MÖJLIGHETER

Att ligga i framkant beträffande klimatomställningen för även med sig stora möjligheter. För många bolag är omställningen till netto noll en prioriterad fråga och en utmaning i omställningen är utsläppen inom Scope 3. För bolag som erbjuder produkter och tjänster som är tillverkade med lägre koldioxidutsläpp kan detta innebära en konkurrensfördel. En fördel vi tror bara kommer öka i takt med implementeringen av CSDDD:s bestämmelser om klimatomställningsplaner.

Som närmare beskrivs i avsnittet om *Sustainable finance* ser vi på finansieringssidan därtill att EU-lagstiftaren ställer högre krav på finansiella företag att tydligare redovisa anpassning till Parisavtalets klimatmål. Utöver att vara mer attraktivt för kunden kan alltså projekt som bidrar till minskade koldioxidutsläpp också vara en fördel vid kapitalanskaffning.

”Utöver att vara mer attraktivt för kunden kan alltså projekt som bidrar till minskade koldioxidutsläpp också vara en fördel vid kapitalanskaffning.”

TRE SNABBA

- Håll dig informerad och uppdaterad om olika lagstiftningsinitiativ för att säkerställa att projektet är genomförbart.
- Förstå projektets natur för att inse omfattningen av investeringen och den komplexitet som den innebär. Prioritera strategisk planering och ta hänsyn till projektets unika förutsättningar och risker samt tillgängliga finansieringsalternativ.
- Främja öppen kommunikation och samarbete med intressenter för att bygga förtroende i projektet. Det förbättrar projektets hållbarhet och framgång.

Miljö och klimat

RAPPORTERINGSKRAVEN EN MOTOR I KLIMAT-OMSTÄLLNINGEN

Effekterna av miljö- och klimatförändringarna är tydliga för oss alla och ett av huvudsyftena med EU:s gröna giv är att ställa om kapitalflödena mot mer hållbara investeringar. Utvecklingen inom detta breda område är ständigt pågående och sker snabbt. Den drivs på både genom opinionsbildning, lagstiftning och tvister. En förutsättning för hållbara investeringar är att investerare har tillgång till relevant, jämförbar och tillförlitlig information som tydliggör vilka risker, möjligheter och konsekvenser investeringen har beträffande hållbarhet. Det är mot den bakgrunden som **CSRD** antagits. Många bolag har redan påbörjat förberedelserna inför och implementeringen av de nya **ESG**-rapporteringskraven. Mot bakgrund av den motor som rapporteringskraven är för utvecklingen inom miljö- och klimat, och det stora fokus arbetet utgör för många bolag just nu, har vi valt

att fokusera nyhetsuppdateringen inom miljö och klimat på de nya rapporteringskraven som följer av **CSRD**.

DEN SVENSKA IMPLEMENTERINGEN AV CSRD

För svenskt vidkommande lade regeringen i början av april fram nya lagförslag om hållbarhetsredovisning i propositionen 2023/24:124 Nya regler om hållbarhetsrapportering. Lagändringarna implementerar **CSRD** och föreslås träda i kraft den 1 juli 2024. Det innebär ett senare ikraftträdande än väntat, men vi ser att de flesta bolagen fortsätter sitt påbörjade implementeringsarbete som planerat och överväger om de ska hållbarhetsrapportera på frivillig basis enligt de nya reglerna redan år 2025.

I korthet innebär lagändringarna att fler företag kommer att omfattas av kravet på hållbarhetsrapportering och att hållbarhetsrapporten i större utsträckning ska granskas av en revisor. Vidare införs mer detalje-

rade krav på vad hållbarhetsrapporten ska innehålla och att lagstiftningen hänvisar till bestämmelser i Taxonomiförordningen.

Förslag till ändringar i årsredovisningslagen omfattar flera tillagda krav på bolagens rapportering, däribland att beskriva bolagets affärsmodell och strategi kring hållbarhetsfrågor.

KLIMATFÖRÄNDRINGAR TROLIGT VIS EN VÄSENTLIG HÅLLBARHETSFRÅGA FÖR DE FLESTA

ESRS:erna innehåller hållbarhetsfrågor som rör både miljö och klimat, den egna arbetskraften, värdekedjan, bolagsstyrning, korruption och mutor, m.m. Vilka hållbarhetsfrågor som det ska rapporteras på beror på vilka av dessa som ett bolag bedömt som väsentliga.

Hållbarhetsfrågor som rör miljö och klimat inkluderar klimatförändringar, föroreningar, vattenresurser och marina resurser, biologisk mångfald och ekosystem samt resursanvändning och cirkulär ekonomi. Av dessa antas klimatförändringar bedömas som väsentlig för de flesta bolagen (och om frågan inte bedömts vara väsentlig ska det förklaras hur den slutsatsen drogs).

Vad gäller specifikt klimatförändringar ska hållbarhetsrapporten innehålla en beskrivning av bolagets planer, inbegripet genomförandeåtgärder och tillhörande finansieringsplaner och investeringsplaner, för att säkerställa att dess affärsmodell och strategi är förenliga med omställningen till en hållbar ekonomi, begränsningen av den globala uppvärmningen till 1,5 °C i enlighet med Parisavtalet, och målet att uppnå klimatneutralitet senast 2050 i enlighet med EU:s klimatlag. I beskrivningen ska det även ingå uppgifter om bolagets exponering för kol-, olje- och gasrelaterad verksamhet.

Hållbarhetsrapporten ska även innehålla en beskrivning av bland annat:

- De tidsbundna mål för hållbarhetsfrågor som har fastställts av bolaget, inbegripet absoluta mål för minskningen av växthusgasutsläpp för åtminstone 2030 och 2050, de framsteg som bolaget har gjort för att uppnå målen och om målen kopplade till miljöfaktorer är baserade på entydiga vetenskapliga bevis.
- Den roll som bolagets ledning har när det gäller hållbarhetsfrågor samt dess tillgång till sådan sakkunskap och kompetens som krävs för att fullgöra denna roll.
- Bolagets policy för hållbarhetsfrågor.
- Incitamentsystem kopplade till hållbarhetsfrågor som gäller för personer i bolagets ledning.
- Den huvudsakliga negativa inverkan på hållbarhetsfrågor som bolagets verksamhet och dess värdekedja.

- De huvudsakliga riskerna för bolaget kopplade till hållbarhetsfrågor och hur bolaget hanterar dessa risker, och hur hållbarhetsinformationen har identifierats. Informationen i hållbarhetsrapporten ska lämnas för tidshorisonter om kort, medellång och lång sikt. Av rapporten ska det framgå hur informationen har identifierats.

Rapporteringskraven kan uppfattas som diffusa och svåra att få ett grepp om vad gäller hur rapportering och inhämtande av information egentligen ska ske. **CSRD** och rapporteringsstandarder ger inte alltid en konkret vägledning kring det praktiska arbetet med rapporteringen. Det blir mycket upp till bolagen själva att implementera ett systematiskt arbete för att identifiera risker och den information som ska rapporteras. En nyckelfråga för att lyckas med implementeringen tror vi kommer bli ett väl fungerande samarbete mellan hållbarhets-, jurist- och complianceavdelningen samt övriga funktioner inom företaget.

TRE SNABBA

- Nya regler om hållbarhetsrapportering ställer höga krav på att etablera en systematik för att identifiera och analysera vilka mål och risker som ett bolag har kopplat till bland annat klimatförändringar, föroreningar och biologisk mångfald samt att säkerställa att strategier och affärsmodeller är förenliga med klimatmålen.
- Den försenade implementeringen av **CSRD** i Sverige har inte nödvändigtvis lett till att svenska bolag pausat sina förberedelser och implementering.
- För ett effektivt arbete med analys och rapportering av ett bolags klimat- och naturrelaterade beroenden och risker behöver styrelse och bolagsledning dels ha god förståelse för de nya rapporteringskraven, dels involvera en bred grupp av sakkunniga inom bolaget.

Affärsjuridik och mänskliga rättigheter

På senare tid har påtryckningar från investerare, kunder och det civila samhället resulterat i att mänskliga rättigheter har fått en framträdande plats på många företags hållbarhetsagenda. Utvecklingen har lett till ökad reglering, där tidigare frivilliga åtaganden nu integreras i både nationell och internationell lagstiftning.

EN ANNAN TREND som påverkar företag och deras arbete med mänskliga rättigheter är det ökade miljöfokus. I juli 2022 erkände FN:s generalförsamling rätten till en ren, hälsosam och hållbar miljö, vilket ytterligare sammanflätar miljöfrågor och mänskliga rättigheter. I en dom från april 2024 från Europadomstolen tydliggörs även att stater är skyldiga under Europakonventionen att vidta åtgärder för att motverka effekterna från klimatförändringarna, exempelvis genom att minska utsläppen av växthusgaser.

STORT FOKUS PÅ CSDDD OCH CSRD

Under resterande del av 2024 förväntar vi oss bland annat följande utveckling:

- Fokus på obligatorisk *human rights due diligence* – under året kommer såväl **CSDDD** samt Förordningen om förbud mot produkter som tillverkats genom tvångsarbete träda ikraft och förväntas börja tillämpas under 2027. Båda ställer upp obligatoriska krav på tillbörlig aktsamhet för mänskliga rättigheter, likt EU:s Avskogningsförordning och Förordningen om hållbara batterier som kommer att implementeras successivt. Tröskelvärdet för att omfattas av **CSDDD**:s tillämpningsområde är numera över 1 000 anställda och EUR 450 miljoner i global nettoomsättning.
- Fortsatt fokus på **CSRD** med en integrerad förståelse för hur regelverket samspelar med **CSDDD** i praktiken – vår erfarenhet är att företag just nu

främst fokuserar på att uppfylla kraven som uppställs i **CSRD** (läs mer om detta i avsnittet om *Miljö och klimat*). I takt med att **CSDDD** implementeras i svensk lagstiftning kommer dessa regelverk behöva förstås tillsammans och deras praktiska samspel att tydliggöras.

UTMANINGAR OCH MÖJLIGHETER

För företag medför det ökade ansvaret för mänskliga rättigheter större utmaningar och legala risker, exempelvis vid inköp (där civilrättsligt ansvar kan bli aktuellt vid brister i leverantörskedjan), i M&A-transaktioner samt vid inträde på och utträde ur vissa marknader.

Kraven innebär dock även stora möjligheter, särskilt för företag som arbetar proaktivt. Dels finns det affärs-mässigt rationella skäl att arbeta med hållbarhetsfrågor, dels genererar ett aktivt arbete med mänskliga rättigheter en bättre bild av företaget i konsumenternas ögon. Ett exempel är hållbarhetslänkade lån där uppfyllandet av **ESG**-relaterade nyckeltal medför lägre räntekostnader.

Det är viktigt att komma ihåg att ett företags

aktiviteter och affärsförbindelser styr omfattningen av dess *due diligence*. Det finns alltså inte någon universallösning. Genom *due diligence* ska en riskbaserad bedömning göras av ett företags negativa påverkan på de mänskliga rättigheterna och miljön. Bolaget förväntas sedan att fokusera på och prioritera de risker som är mest allvarliga för människan och planeten. Riskanalysen som tas fram ska reflekteras i företagets policyer.

För att hantera risken för att en leverantör inte tillser att mänskliga rättigheter respekteras bör inköpande företags mallavtal innehålla gedigna, kravställande klausuler kopplade till mänskliga rättigheter, inklusive lämpliga kontraktsrättsliga påföljder såsom åtgärdsplaner, hävningsrätt, viten samt rätt att inspektera leverantörens verksamhet.

Mot bakgrund av de omfattande riskerna som uppkommer om ett företag inte uppfyller **CSDDD** (sanktionsavgifter, tvister, negativ publicitet m.m.) rekommenderar vi att företags juridiska avdelningar intar en proaktiv roll i implementeringen av **CSDDD**.

”För företag medför det ökade ansvaret för mänskliga rättigheter större utmaningar och legala risker.”

TRE SNABBA

- Även om den faktiska tillämpningen av **CSDDD** ligger några år fram i tiden är det viktigt att redan nu påbörja det omfattande *due diligence*-arbetet. Genomför en riskanalys och prioritera de risker som har störst inverkan på människan och planeten. Låt detta vägleda er praktiska implementering av regelverket. Det finns synergier mellan **CSRD**-arbetet och arbetet under **CSDDD**, även om regelverkens infallsvinklar skiljer sig åt.
- Säkerställ att era avtal innehåller relevanta och uppdaterade klausuler som täcker mänskliga rättigheter och klimatet för att minska potentiella skador på människor och planeten.
- Identifiera och samverka med de grupper som är mest påverkade av företagets verksamhet.

Sustainable finance

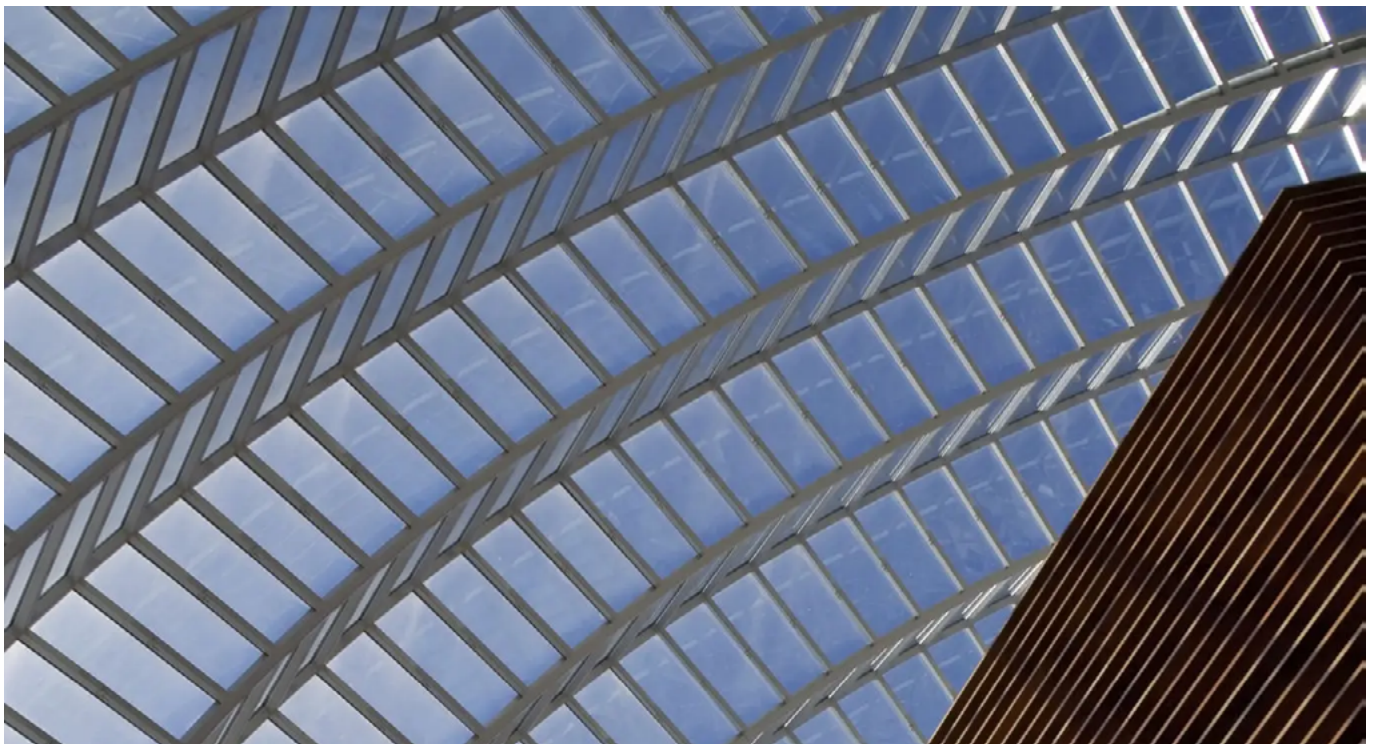
FORTSATT NY LAGSTIFTNING

Inom *Sustainable finance*-området pågår ett fortsatt omfattande lagstiftningsarbete på EU-nivå, vilket påverkar en rad finansiella företag såsom försäkringsbolag, värdepappersbolag, banker och fondförvaltare. Bland annat genomför EU en bred översyn av **SFDR** – med målet att införa **SFDR II** – samtidigt som ett förslag om en uppdaterad delegerad förordning till **SFDR (SFDR RTS)** har presenterats. Förslaget innebär att innehållet i prekontraktuell, periodisk och webbaserad **SFDR**-rapportering förändras, bland annat genom införandet av nya obligatoriska PAI-indikatorer (Principal Adverse Impact) och mer detaljerade upplysningar om produkter som har minskning av koldioxidutsläpp som mål. Den slutliga utformningen och tidpunkten för ikraftträdande för nya **SFDR RTS** är inte fastställd, men flera branschorganisationer har krävt att den skjuts upp så att rapporteringskraven kan koordineras med **SFDR II**. Vi rekommenderar berörda finansiella företag att redan nu bekanta sig med förslaget till nya **SFDR RTS** (och diskussionen kring **SFDR II**), särskilt för att utvärdera behovet av insamling och rapportering av ny data.

I Storbritannien har tillsynsmyndigheten FCA publicerat sitt ”svar på **SFDR**” i form av *Sustainability Disclosure and Labelling Regime*. Regelverket träffar ännu inte finansmarknadsaktörer baserade utanför Storbritannien, men kan i framtiden utvidgas och exempelvis reglera sådana aktörers marknadsföring i Storbritannien. Vidare så har tillsynsmyndigheten SEC i USA antagit regler som kräver att SEC-registrerade företag lämnar hållbarhetsupplysningar i regelbundna rapporter (ett lagförslag som dock just nu ligger på paus i väntan på domstolsbeslut).

ANPASSNING TILL PARISAVTALET

Vad gäller minskning av koldioxidutsläpp ser vi en växande trend som innebär att EU-lagstiftaren ställer krav på finansiella företag att tydligare redovisa anpassning till Parisavtalets klimatmål. Detta gäller även nya **SFDR RTS**, som innehåller detaljerade upplysningskrav avseende produkters eventuella mål för koldioxidutsläppsminskning. Vår rekommendation är att noggrant utvärdera eventuellt arbete med och metoder för att nå Parisavtalets mål. En sådan utvärdering kan även påverka fondförvaltares val av fondnamn. Den

europiska tillsynsmyndigheten **ESMA**:s förslag till riktlinjer om **ESG**- och hållbarhetsrelaterade begrepp i fondnamn väntas nämligen reglera fonder möjligheter att använda sådana begrepp (exempelvis *sustainable*) i namnet, och innebär bland annat att fonder kan behöva följa vissa investeringsrestriktioner enligt EU:s Parisanpassade referensvärden.

CSDDD RELEVANT ÄVEN FÖR FINANS-MARKNADSOMRÅDET

Som det går att läsa i avsnittet om *Affärsjuridik och mänskliga rättigheter* pågår ett omfattande arbete inom EU med **CSDDD**. Även inom finansmarknadsområdet är vår rekommendation att dels påbörja analysen av huruvida man omfattas av **CSDDD**, dels bevaka hur **CSDDD** träffar stora företag som också är reglerade finansiella företag, för vilka särskilda regler kan komma att gälla.

UTVECKLINGEN PÅ KAPITALMARKNADEN

På kapitalmarknadens område har EU:s *Green Bond Regulation* publicerats och kommer att träda ikraft den 21 december 2024, sannolikt tillsammans med kompletterande nationella bestämmelser. Förordningen introducerar en frivillig standard för att emittera obligationer som klassificeras som "EU Green Bonds", vilka kommer vara föremål för väsentligt striktare krav än de som idag tillämpas på obligationer som marknadsförs som "gröna".

Vidare har EU under våren publicerat ett nytt förslag om reglering av *ESG rating*, det vill säga betygsättning av företags och finansiella instruments hållbarhetsprofiler. Förslaget är ett led i att minska risker för grön målning samt öka transparensen avseende hållbarhet, för att på så vis rikta kapitalflöden mot mer hållbara företag. Förslaget är utformat som en förordning som just nu granskas av EU-rådet och väntas börja gälla 18 månader efter dess ikraftträdande.

BEHOVET AV ÖKAD KOMPETENS INOM HÅLLBARHETSFRÅGOR

I Sverige betonas den finansiella sektorns roll i omställningen till ett mer hållbart samhälle. Finansinspektionen har exempelvis påbörjat ett arbete med att identifiera och analysera potentiella omställningsrisker i bankernas låneportföljer. Därutöver är ett av Finansinspektionens prioriterade tillsynsområden 2024 att granska att konsumenterna erbjuds rätt och bra tjänster, inklusive risker för grön målning och andra hållbarhetsrelaterade risker. Finansinspektionen har nyligen publicerat en analys av hur värdepappersbolag, fondbolag och förvaltare av alternativa investeringsfonder integrerar hållbarhet i sina verksamheter. En slutsats

är att det finns behov av fortsatt arbete för att företag ska kunna uppfylla kraven på att bland annat identifiera och bedöma hållbarhetsrisker. Finansinspektionen understryker även vikten av att företag har den hållbarhetskompetens som krävs. Vi rekommenderar att fortlöpande utbilda styrelse och interna funktioner i hållbarhetsfrågor, både för att följa befintliga regler och policys samt för att bevaka utvecklingen på området.

TRE SNABBA

- Inom *Sustainable finance*-området pågår ett fortsatt omfattande lagstiftningsarbete på EU-nivå, bland annat en bred översyn av **SFDR**. Finansiella företag behöver förbereda sig inför förändrade rapporteringskrav enligt **SFDR**.
- EU-lagstiftaren ställer ökade krav på finansiella företag att tydligare redovisa anpassning till Parisavtalets klimatmål. Se till att ni har analyserat er anpassning till målen.
- Utbilda fortlöpande styrelse och interna funktioner i hållbarhetsfrågor, både för att följa befintliga regler och policys samt för att bevaka utvecklingen på området.

Compliance och styrning

FRÅN EN LAVIN AV LAGSTIFTNINGSÅTGÄRDER...

Som berörs i de övriga avsnitten har vi de senaste åren sett en lavinartad mängd lagstiftning inom hela ESG-området, primärt från EU:s håll. Redan 2018 kom GDPR (allmänna dataskyddsförordningen) vilket har stärkt skyddet för den personliga integriteten. Sedan dess har vi också sett ett antal regelverk som ska utöka kraven på tillbörlig aktsamhet i bolags leverantörskedjor; CSDDD och Förordningen om förbud mot produkter som tillverkats genom tvångsarbete är bland de senaste i raden, men vi har innan dess sett diverse sektorspecifika *due diligence*-regelverk som EU:s Avskogningsförordning och Förordningen om hållbara batterier.

Därtill förbereder EU, och har delvis redan beslutat om, ytterligare konsumenträttigheter och marknadsregleringar för att stärka konsumenters möjligheter att fatta välgrundade beslut för att minska miljö- och klimatpåverkan från konsumtionen samt för att för enkla för konsumenter att kunna göra miljömässigt informerade val samtidigt som så kallad grönmålning motverkas. Detta genom *Green Claims Directive*, *Right to Repair Directive* och *Empowering Consumers Directive*.

Ytterligare, numera för de flesta välkända, regelverk från EU:s gröna giv inkluderar krav på rapportering för både finansmarknadsaktörer och vanliga bolag genom rättsakter som Taxonomiförordningen, SFDR och CSRD.

...TILL EN PERIOD MED FOKUS PÅ IMPLEMENTERING OCH TILLSYN

Som nämnts *inledningsvis* är det troligt att vi kommer se en lugnare period så vitt avser ny lagstiftning under 2024. Detta till följd av det kommande Europaparlamentsvalet och utnämndet av en ny kommission. Frånvaron av nya direktiv och förordningar kommer dock inte göra tillvaron lugnare för svenska bolagsjurister, compliance officers och hållbarhetsansvariga. När trycket på ny lagstiftning minskar

kommer fokus istället att skifta till implementering och ökad tillsyn från myndigheterna. Som exempel kan nämnas att Europeiska tillsynsmyndigheten ESMA under 2023 lanserade en tillsynsplan för att tillsammans med de nationella myndigheterna utvärdera hur finansmarknadsaktörer uppfyller regelverk som SFDR och Taxonomin. Finansinspektionen publicerade i sin tur rapporten "Integrering av hållbarhetsrisker i företagsstyrningen" i mars 2024, där de bland annat konstaterade att de ser ett generellt behov av fortsatt arbete hos företag med integrering av hållbarhet i styrdokument och identifiering av hållbarhetsrisker för att uppfylla kraven i regelverken (läs mer i avsnittet om *Sustainable finance*).

Det ökade fokuset på implementering och tillsyn kommer att ställa stora krav på bolagens styrning och

”När trycket på ny lagstiftning minskar kommer fokus istället att skifta till implementering och ökad tillsyn från myndigheterna.”

TRE SNABBA

- Lavinen av ny **ESG**-lagstiftning kommer troligtvis minska, men tillsynen och ansvarsutkrävande från intressenter kommer sannolikt att öka. Det förutsätter att ett robust system för att säkra regel efterlevnad finns på plats.
- Till följd av osäkerheten i implementeringen är det viktigt att bolag analyserar sitt hållbarhetsarbete med både risk- och complianceglasögon och noggrant dokumenterar sina överväganden. Här krävs ett ökat samarbete mellan olika avdelningar inom ett företag.
- Styrelsens roll och kunskap inom hållbarhetsfrågor och risker är centralt för implementeringen av de nya hållbarhetsregelverken.

processer för att säkerställa regel efterlevnad. Eftersom styrelsen är ytterst ansvarig för innehållet i hållbarhetsrapporten, och rapporten även ska innehålla information om styrelsens roll och ansvar för hållbarhetsfrågor, är det också centralt att hållbarhets- och riskfrågor kommer upp på ett mer löpande sätt under ordinarie styrelsemöten och att styrelsen har adekvat kunskap inom dessa frågor.

Därutöver ser vi också nya rapporteringskrav komma från både Storbritannien, USA och flera länder i Asien, exempelvis genom amerikanska SEC:s lag om klimatrelaterade rapporteringskrav. För globala bolag innebär det inte bara att de behöver stärka upp sin organisation för att möta svenska eller europeiska krav, utan även att de måste vara förberedda på att svara upp mot andra nationella regelverk.

VIKTEN AV COMPLIANCE- OCH RISKGLASÖGON

En utmaning för många bolag i detta framväxande landskap av rapporteringskrav kommer att vara hur regel efterlevnad säkerställs samtidigt som risker ska hanteras som följer med den ökade exponeringen. Det finns fortfarande en del osäkerheter kopplat till hur rapporteringsregelverken kommer att implementeras och vilka hållbarhetsfrågor som bör bedömas som väsentliga och komma över tröskelvärdena för rapportering. För läsaren av en hållbarhetsrapport kommer dessa överväganden att vara föremål för granskning och kritiska frågor. För vissa till och med utgöra grunder för att anklaga bolag för grönmålning eller för att driva tvister mot dem. Sverige har inte någon stark tradition av tvister baserat på utomobligatoriska skadestånd. I takt med att lagar som innehåller möjligheter för enskilda att framställa klagomål eller rikta skadeståndsanspråk ökar, exempelvis genom **CSDDD** och kommande regler på konsument- och marknadsföringsområdet, är det dock något som kan förväntas öka.

Mot bakgrund av det är det viktigt att bolag sätter på sig både sina compliance- och riskglasögon när de utvärderar sitt arbete med hållbarhetsrapportering och noggrant dokumenterar sina överväganden och processer. Implementeringen av dessa regelverk kommer även förutsätta att kunskaper och erfarenheter från många olika avdelningar inom bolaget nyttjas, exempelvis jurist-, compliance-, inköps- och hållbarhetsavdelningen. Implementeringen kommer även att förutsätta ett närmare samarbete mellan dessa avdelningar. En trend vi ser är att bolagen i större utsträckning utser en ”*ESG Director*”, ofta en juridiskt utbildad person som sitter mellan relevanta funktioner och kan överblicka det regulatoriska hållbarhetsarbetet.

Hållbara transaktioner

Precis som för samhället i stort får **ESG**-frågor en allt större betydelse i M&A-transaktioner och har kommit att bli centrala i investerarens utvärderingar. Utöver att identifiera **ESG**-risker hos målbolaget behöver investeringen också utvärderas i förhållande till investerarens egna **ESG**-mål. Genomförandet av **ESG-due diligence** har därför blivit standard snarare än undantag, med ett allt större fokus på frågor som tidigare setts som mindre betydelsefulla i traditionella transaktionsprocesser.

OLIKA LAGKRAV FORMAR BEHOVET AV ESG-DUE DILIGENCE

Ur ett legal perspektiv drivs det ökade fokuset på **ESG** av den växande mängd lagstiftning som påverkar såväl investerare som de potentiella målbolagen (läs mer i avsnittet om *Compliance och styrning*). Det är avgörande att förstå hur målbolaget hanterar sin regelefterlevnad och vilka potentiella ansvarsfrågor som kan uppstå kopplat till **ESG**. Bolag som omfattas av **CSRD** kommer snart att behöva rapportera enligt dessa nya krav, vilket gör det viktigt att förstå målbolagets **ESG**-profil i samband med förvärvet (läs mer om **CSRD** i avsnittet om *Miljö och klimat*). Samma sak gäller beträffande

SFDR enligt vilken vissa finansmarkandsaktörer har gjort vissa åtaganden avseende sin verksamhet och sina finansiella produkter, som bör återspeglas i de investeringar som görs (läs mer om **SFDR** i avsnittet om *Sustainable finance*).

Regelverken kring **ESG** är i en övergångsfas från "soft law" till "hard law". Det innebär att det som tidigare varit riktlinjer och principer nu blir bindande lagstiftning. Det främsta exemplet på sådan lagstiftning är **CSDDD**, som inför tvingande krav på *due diligence* avseende mänskliga rättigheter och klimat i ett bolags värdekedja (läs mer om **CSDDD** i avsnittet om *Affärsjuridik och mänskliga rättigheter*).

ESG-FRÅGOR BLIR EN CENTRAL DEL AV DEN LEGALA RÅDGIVARENS ROLL

I M&A-transaktioner ser vi ibland att **ESG**-frågor hanteras utanför de legala arbetsströmmarna. Utifrån den förändring som nu sker – såväl för investerare som för operationella bolag – ser vi en trend att den legala rådgivaren måste vara en central del av hanteringen av **ESG**-frågor. Ett nära samarbete mellan olika kompetenser hos investerare och deras rådgivningsteam är nödvändigt för att navigera i denna föränderliga miljö.

I M&A-processen genomsyrar **ESG** alla steg, från de initiala strategiska övervägandena, genom *due diligence*-processen, till hur frågorna hanteras i aktieöverlåtelseavtalet och eventuella M&A-försäkringar, samt vid integration och uppföljning efter förvärvet.

Även i säljprocesser är det av stor vikt att det finns en genomtänkt **ESG**-strategi. En sådan strategi kan inte bara leda till ökat intresse för målbolaget utan också skapa förtroende hos potentiella investerare genom att visa att säljaren och målbolaget hanterar **ESG**-frågor på ett ansvarsfullt sätt.

TRE SNABBA

- Säkerställ att **ESG**-frågorna även får en legal genomlysning och planera för *post-closing*-arbetet redan under transaktioner. **ESG**-risker är ofta komplexa och mer på risknivå – det är efter transaktionen det finns tid att gå på djupet.
- Om M&A-försäkring är aktuellt för transaktionen är det viktigt att säkerställa att rätt skydd ges för **ESG**-frågor.
- Om aktieägaravtal ska ingås – se till att du får rätt informationsrättigheter och förstås även möjlighet att påverka bolaget i relevanta **ESG**-frågor.

Du kan läsa mer om vårt arbete inom Sustainability & ESG [här](#) och hittar kontaktuppgifter [här](#).

STOCKHOLM

Norrlandsgatan 21, box 1711
111 87 Stockholm

GÖTEBORG

Järnvågen 1, box 2235
403 14 Göteborg

MALMÖ

Carlskatan 3, box 4291
203 14 Malmö

BRYSSEL

Gachard House
Rue Gachard 88, boîte 4
BE-1050 Bryssel, Belgien

SINGAPORE

Maxwell Chambers
28 Maxwell Road, unit #04-08
Singapore 069120

NEW YORK

140 Broadway, suite 2220
New York, NY 10005, USA

VILL DU VETA MER OM BYRÅNS HÅLLBARHETSARBETE?

Läs vår hållbarhetsrapport [här](#).

Mannheimer Swartling hjälper klienter över hela världen med deras affärsjuridiska och strategiska utmaningar. Våra jurister arbetar sömlöst i kontors- och verksamhetsöverskridande team för att alltid kunna leverera den bästa möjliga rådgivningen för varje enskilt uppdrag.

Hållbarhet inom affärsjuridik är inte avgränsat till ett rättsområde, utan snarare en röd tråd av frågor som aktualiseras inom hela byråns verksamhet. Mannheimer Swartlings verksamhetsöverskridande grupp Sustainability & ESG arbetar med frågor inom alla våra rådgivningsområden och klientutmaningar ur ett holistiskt perspektiv där vår samlade kompetens bidrar på flera olika plan samtidigt.

[mannheimerswartling.se](https://www.mannheimerswartling.se)